

Ministeren for nordisk samarbejdes redegørelse af 2. november 1994 om det nordiske samarbejde.

(Redegørelsen anmeldt 2/11 94. Redegørelsen givet 2/11 94. Meddelelse om forhandling 2/11 94).

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil gerne begynde med at takke ministeren for redegørelsen. Det er jo blevet god skik, at der bliver afgivet en redegørelse op til Nordisk Råds sessioner, og at vi får lejlighed til at drøfte den her i Folketinget. Nu kan man sige om denne redegørelse, at den jo er afgivet i en fase, hvor vi afventer nogle beslutninger, som vil få ret så stor indflydelse på udformningen af det kommende nordiske samarbejde. Finland har jo som bekendt ved sin afstemning sagt ja, og Sverige og Norge vil stemme i løbet af de næste uger. Det er jo ganske oplagt, at denne manglende afklaring vil spille ind på den debat, som skal føres ved sessionen i Tromsø. Spørgsmålet om EU og Norden vil givetvis blive hoveddiskussionen, men en afklaring af, hvordan rammerne og udformningen af det nordiske samarbejde skal være fremover, må afvente marts-sessionen i Reykjavik, for først til den tid vil alle præmisserne være kendt.

Men jeg vil godt sige, at uanset udfaldet i Norge og Sverige vil fremtiden kræve nytænkning både med hensyn til udformningen af det nordiske samarbejde og, skal vi sige, den mere praktiske tilrettelæggelse af det, og det vil være et behov, der eksisterer både på parlamentarsiden og på ministerrådssiden.

I Socialdemokratiet er vi af den opfattelse, at det kunne være en idé, at Nordisk Råds præsidium – formentlig i et møde med statsministrene – drøftede muligheden af, at vi fik nedsat et fælles udvalg til at tage denne debat. Men jeg vil godt føje til, at det for os er en helt afgørende forudsætning, at et sådant udvalg selvsagt kommer til at bestå af menige parlamentarikere, men på den anden side også af ministre. Det, jeg gerne vil sige med disse ord, er, at vi ikke accepterer et udvalg, hvor ministrene møder ved deres nok så fortræffelige stedfortrædere.

Stedfortræderne er til syvende og sidst embedsmænd, og skal der være mening i et sådant arbejde, må det være ansvarlige ministre, der går ind i det.

Der er næppe megen tvivl om, at vi i Tromsø – men sandsynligvis også her i dag – vil høre en masse advarsler om, hvor skrækkeligt det vil gå for det nordiske samarbejde, hvis flere af landene får en nærmere tilknytning til EU. Som aktiv deltager i Nordisk Råd og i den nordiske debat gennem faktisk snart en ganske lang årrække må jeg indrømme, at jeg undrer mig over den konservatisme – og konservatisme her forstået som træghed – man hører og vel især fra EU-modstandernes side.

Det eneste såkaldt nye, man vil, er at lave et tæt fælles nordisk samarbejde, en eller anden form for nordisk union uden for EU. Det er da en model, man kunne have meget sympati for, men det er også en model, der er forsøgt fra flere forskellige vinkler adskillige gange gennem de sidste 20-30 år, og som lige så tit er blevet lagt død, og som i dag må siges at være aldeles urealistisk.

Når man så ikke kan få denne model, vil man stort set ingenting, så skal alt blive ved det gamle. Det undrer mig, at disse folk har så svært ved at se, at det nordiske samarbejde er andet og mere end fortid og historie, det er faktisk et gedigent stykke arbejde om problemer i den verden, vi lever i just i dag, og derfor må vi også forholde os til omverdenen og til de forandringer, der foregår. De nordiske lande er ikke en isoleret ø på toppen af Nordeuropa, men er på godt og ondt en del af Europa og den europæiske udvikling.

Vi hører gang på gang, at medlemskab af EU vil betyde, at nordiske samarbejdsresultater vil gå fløjten, og at det vil være umuligt med et fremtidigt samarbejde. Det er efter min vurdering en utrolig defensiv holdning. Ser vi på en lang række af de områder, som både i dag og frem for alt i de kommende år vil være til debat i EU-samarbejdet – det er sådanne ting som demokratisering, åbenhed, nærhed, social ansvarsbevidsthed, miljø osv. – så kan enhver, som kender det nordiske samarbejde, se, at netop på disse områder har vi i Norden en masse at bidrage med. Der er faktisk en lang række så at sige fælles nordiske svar på disse spørgsmål, svar, der dækkes i enighed fra højre til venstre i det nordiske politiske billede, svar, der er oplagte for os her i Norden, men også svar, som ikke altid er lige så oplagte for de andre europæiske lande.

Hvad enten vi vil det eller ej, står udviklingen i Europa ikke stille, og derfor er det valg, vi står over for, om vi defensivt vil passe os selv og la-